

már több mint másfél évszázados múltra tekint vissza. A Matrica srpska keretében alakult az elmúlt század első felében, majd 1947-ben önállósította magát, kivált a Matricából. Az elmúlt harminc évben a múzeum az itt élő nemzetek és nemzetiségek művelődéstörténeti emlékeinek egyik gyűjtője, őrzője és gondozója. Gazdag néprajzi, régészeti és művelődéstörténeti gyűjteménye van, amelynek kiállítása — az utóbbi években felszámolt helyiséghiány után — mind rendszeresebben történik. Mintegy 150 000 tartományi jellegű kultúrtörténeti tárgyat állíthatnak ki.

Húszéves fennállását ünnepelte a kamenciai Zmaj Gyermekjátékok, ez az országos jellegű művelődési rendezvény. Itt osztották ki a Szerb Szocialista Köztársaság területén megjelent legjobb, ifjúságnak és gyermekeknek író könyvekért a Neven-díjat. Ezt az elismerést az idén Miodrag Borisavljević belgrádi, Miron Kanyuh újvidéki és Abdul Bunjak priština-i író kapta. A gyermekirodalom fejlesztésén kifejtett alkotómunkásságáért Aleksandar Vučo belgrádi és Anton Ingolič ljubljana-i író részesült magas elismerésben, a Zmaj-díjban.

Ugyancsak húszéves a tartományi gyermekszínjátékosok szemléje, a becsei Májusi Játékok, amelyen eddig több száz diáktársulat vonult fel, s több ezer gyerek itt ismerkedett először a színjátékkal. Éppen ezért kívánczok ide két röpke idézet Fehér Ferenc becsei beszámolójából: „... Ismét jogosan illete dicséret azokat az anyanyelvi oktatókat, irodalomtanárokat, akik vállalják és véghez viszik ezeket a fáradsalmas, gyakran hálátlan és környezetünkben nem kellően értékelt feladatokat. A műkedvelő hozzáállás hátrvonalai elmosódnak, hogyha vérbeli pedagógus céltudatossága, összetett felkészültsége az iránymutató ebben a munkában.

Megállapítást nyert, hogy Vajdaságban valaha, a Játékok első éveiben egyidejűleg ötszáznál is több általános iskolai gyermekegyüttes készült e szemlére, míg az idén mindössze ötvenegynéhány jutott be a zónaközi versenyre. Gyermekszínjátásunk közönséget nevelő értelme megkövetelné, hogy mind az iskola, mind a gyermeknevelési intézmények, egyesületek stb. fokozottabb törődéssel viszonyuljanak a gyermekek színpadi játékának irányítóhoz, az említett pedagógusokhoz.”

A JÓPAJTÁS XII. NYELVMŰVELŐ VETELYKEDŐJÉRŐL. Magyar nyelvű gyermeklapunk, a *Jó Pajtás* immár hagyományossá vált nyelvművelő versenyei kezdettől fogva méretre és támogatásra találtak az iskolákban. A részt vevő tanulók létszáma az évek folyamán fokozatosan és örvendetesen nőtt, a versenyző csapatok, szavaltatok stb. színvonala pedig egyre javult. Általános iskolásaink létszámát figyelembe véve a versenyvezetők már tavaly úgy hitték, hogy a versenyzők számát tovább növelni nem lehet, s hogy a 150 iskola és óvoda 37 000 versenyzője a maximum, amely tömegességben nálunk egyáltalán elérhető. Az idei eredmények azonban örvendetesen rációfoltak erre a hiedelemre. A lap XII. nyelvművelő — ezúttal fogalmazási és rajz- — versenyén, amelyet a kettős Tito-jubileum és az országos pionírjátékok jegyében *Ifjú szívekben* címmel hirdettek meg, nem kevesebb mint 180 iskola, óvoda és napközi 40 000 diákja vett részt, köztük, a rajzolókkal együtt mintegy 10 000 szerb, horvát, szlovén és más anyanyelvű pajtás. A versenyzőket 600 pedagógus készítette fel, és sok helyütt már az iskolabajnokságoknak — szervezésüket és fogadtatásukat tekintve — valóságos faluünnep-jellegűk volt. Hogyan volt mindez lehetséges?

A dolog lényegét talán a folyamatos-ságban s a lap és az iskolák állandó, szoros együttműködésében, az évek folyamán egyre bensőségebbé váló kapcsolatban kell keresni. Másrészt abban, hogy az anyanyelvápolás és általában a nyelvápolás szükségessége egyre jobban tudatosodik pedagógusainkban, de a szülőkhöz és az új nemzedékekben is. Csak így történhetett meg, hogy ezúttal olyan szlavóniai, baranyai, délbánáti sőt újvidéki iskolákból is küldtek be fogalmazásokat és rajzokat, amelyekben nincs is magyar tagozat, s a magyar, de a más anyanyelvű pártások is nyelvapoló csoportok keretében, nem kötelező órákon igyekeznek minél jobban megtanulni anyanyelvüket, illetve a környezet nyelvét, amelynek elsajátítására öngazgatású szocializmusunk nemcsak hogy lehetőséget teremt, hanem — a testvériség és egység szellemében, soknemzetű és -nemzetiségű hazánk adottságai-ból kiindulva — szinte sugall.

Nem hagyhatjuk említés nélkül a dolgozatírók fogalmazási készségét, az egyre javuló helyesírást, bővülő szókincs-készletet, s a csiszoló stílust és a mind változatosabb műfaj és formaismeretet. Sokévi áldozatos munka s a *Jó Pajtás* szerkesztőségének és a pedagógusoknak több évtizedes együttműködése kellett ahhoz, hogy a sok ezer dolgozattól kiválasztott négyszázzal már ilyen elégedettek lehetünk. Mindez természetesen további munkára serkent, hiszen, mint a fentiekből is kiviláglók, tanulóinkkal, pionírjainkkal érdemes foglalkozni.

JÓDAL Rózsa

PALICSI TÁRLATOK. A Palicsi-tó újjáélesztése magával hozta az ottani gazdag hagyományú képzőművészeti élet megújulását is, aminek első jeles eredménye két sikeres kiállítás. A

tóavatás alkalmából Milan Konjović-nak rendeztek tárlatot (az ott is kiállított anyagról szól kritikai szemlénk képzőművészeti írása), ezt követően pedig az egykori és mai szabadkai festők, szobrászok és keramikusok, kizárólag a Képzőművészek Tartományi Egyesületének tagjai állítottak ki. A tárlaton Almási Tibor, Dudás Antal, Gyurkovicz Hunor, Sava Halugin, Ivan Jandrić, Kalmár Ferenc, Kalmár Magdolna, Nemes Fekete Edit, Oláh Sándor, Petrik Pál, Milan Poznovija, Razija Vila Poznovija, Sáfrány Imre, Szilágyi Gábor, Ivan Tabaković, Togyerás Irén, Togyerás József, Torok Sándor, Vass Kálmán, Vékony Lajos és Vinkler Imre műveiből állítottak ki.

HUSZONÖT ÉVE AZ OPERÁBAN. Június 9-én Szabadkán Donizetti Lammermoori Lucijája címszerepének tolmácsolásával ünnepelte művészi pályafutásának huszonöt évét Petz Galler Marika operaezenekesnőnk, egyik legkiválóbb szopránunk. A hamar felosztott Szabadkai Operában kezdte pályafutását Németh Rudolf-fal, Kovács Verával, Ana Skenderović-tyal és Bela Tikvickivel, majd az újvidéki operaházba került, de művészi pályája csak a Belgrádi Operában bontakozott ki. Majd két évtizedes belgrádi működése során egyik leggazdagabb műsorú énekesnő. Verdi Traviatájában Violetta, a Rigolettóban Gilda, Rossini Sevillai borbélyában Rossina, Mozart Varázsfuvolájában az Éj királynője, Puccini Bohéméletében Mozette, Offenbach Hoffmann meséiben az Olympia, Strauss Denevérében Adél, Donizetti Don Pasquáléjában Norina. Sokat hangversenyeznek itthon és külföldön, műsorán Bartók, Brahms, Bellini, Chopin, Csajkovszkij, Debussy, Dvorák, Grieg, Handel, Haydn, Rimszkij Korszakov, Liszt, Mendelssohn, Schubert, Schumann és mások szerepelnek.